

Vilkų problema išskyla kiekvieną vasarą

Vytautas Ribikauskas,
medžiotojas

Tai sušylant, tai atšalant orams, krapnojančiam ar pilant kaip iš kibiro lietui ar kepinant saulei, sparčiai, per laukus, miškus ir vandenį ritasi ši permainingų orų vasara. Birželio antroje pusėje ant lietaus permerktų pradangių, eilutėmis sutūpusius, tankiai virpinančius sparnais ir garsiai klykiančius jauniklius maitino kovai ir pavėlavę perėti varnėnai. Prasidėjus liepai, nustojo metus skaičiuoti gegutės, o kai kurie sparnuotieji keliauninkai, vaikus išauginę, jau ir į pietų pusę žvalgosi. Tik pietiniai purpleliai, kurie niekur skristi nesiruošia ir, kurių dabar apstu Kauno priemiesčiuose bei visose rajono gyvenvietėse, garsiai savotiškai „bliaudami“ vaikosi vienas kitą, matyt, ruošdamiesi antrai jauniklių vadai. Jaunikiams kiek užtelėjus, vestuves pradėjo kelti stirnos, o sutvirtėjusius šerniukus šernės naktimis vedasi į laukus, ieškodamos bręsti vėluojančių javų. Rūgįjūtį ant sparnų pasikels ančių jaunikliai - prasidės paukščių medžioklė...

O vilkai, norėdami pasotinti savo sparčiai augančius palikuonis, jau pradėjo plėšikauti ūkininkų ganyklose. Kaip visada nuo pilkųjų plėšikautojų daugiausia kenčia Kupiškio raj. gyvulių augintojai. Liepos-rūgįjūčio mėnesiais galima laukti šio plėšikavimo suaktyvėjimo, nes vilkiūkščiams reikės pramokti savarankiškai medžioti, o toks pradžiamokslis - kaip tik lengviausias nelabai kruopščiai aptvertose ganyklose; vėliau ateis eilė ir stirnoms ar šerniokams. Gyventojų priešaringai vertinamos vilkų medžioklės prasidės rūgįjūčio pirmą dieną. Nors vilkų gynimo organizacijos keikia medžiotojus, kad šie baigia visus vilkus išgalaboti, medžiotojai pilkiesiems gana pakantūs: kol jų nėra labai daug, dalinasi su vilkais grobiu, o specialių vilkų medžioklių suruošia labai mažai. Vilkai dažniausia nušaujami tik atsitiktinai, kitų žvėrių medžioklių metu. Tačiau valstiečių ir vilkų santykiai nėra normalūs. Jeigu valstybė, pakludama Europos Sąjungos reikalavimams, imasi globoti ir gausinti vilkus, dėl to neturi kentėti kaimo gyventojai. Susidaro paradoksali situacija: žalieji ir kiti gamtos globotojai, dažniausiai gyvenantys miestuose ir neturintys supratimo, kaip skaudu ūkininkui prarasti, įdedant daug triūso ir lėšų, išaugintą veislinę telyčią ar pulkelį avių, pilna gerkle šaukia už vilkų globą, o tuos plėšrūnus šerti turi tik kaimiečiai. Tai šerkim visi. Gyventojams vilkų padarytus nuostolius atlyginkime iš biudžeto, t.y. visų lėšomis, juk į ES stojame visi, tai visi dalinkimės ir šios sąjungos reikalavimų vykdymui reikalingais kaštais. Tačiau daug biologų, netgi aukšti Aplinkos ministerijos pareigūnai abejoja, ar kaimiečių gyvulius pjauna tikri vilkai. Jie mėgsta teigti, kad daugumoje atvejų tai daro sulaukėję šunys arba vilkų-šunų hibridai, kurių, atseit, dažnai negalima atskirti nuo tikrų vilkų. Bet ar tai keičia situaciją? Kas gi priėmė įstatymą, draudžiantį medžiotojams šaudyti medžioklės plotuose valkataujančius šunis? Vėl gi, aplinkosaugininkai ir gyvūnų (šunų ir kačių) globėjai, prisitaikydami ES nuostatas mūsų įstatymams. Taip ir priveisėme laukinių šunų kaip Australijoje, bet gyvulių augintojams nėra skirtumo, ar jų augintinius pjauna vilkai, ar laukiniai šunys. Neturi būti skirtumo ir atlyginant nuostolius, nes tie nuostoliai atsiranda dėl tų pačių priežasčių - mūsų noro prisitaikyti gyventi pagal ES reikalavimus. Tiesa, sulaukėjusiems šunims būtų galima taikyti Medžioklės taisyklių nuostatą, kurioje skelbiama, kad galima nušauti tuos medžioklės plotuose valkataujančius šunis, kurie kelia grėsmę žmonių sveikatai ar turtui, o sugauti jų neįmanoma. Pjaudami naminius gyvulius ganyklose tokie šunys, manau, daro žalą žmonių turtui, tačiau, jeigu aplinkosaugininkų vadai teigia, jog sulaukėjusių šunų, o tuo labiau vilkų-šunų hibridų neįmanoma atskirti nuo tikrų vilkų, tai kaip tai gali padaryti medžiotojai, plėšrūnų tykodami tamsoje ir neturėdami teisės pasinaudoti medžiokliniais prožektoriais (vėlgi keisti ES reikalavimai)? Neduok Dieve, nudobsi vilką vietoj hibrido ar šuns. Plėšrūnų padarytą žalą atlyginti tai nėra kam, o išrašyti baudą nelaiku nušovusiam vilką, galima neabejoti, atsiras daug norinčių. Aš tikrai nenusistatęs prieš vilkus, tačiau turi būti teisingumas, juo labiau, kad Lietuvoje vilkų ar jų giminaičių išpuolių prieš naminius gyvulius nėra daug ir valstybės biudžetas labai nenukentėtų. Todėl žalieji, vilkų globos organizacijos, gamtos mylėtojai, biologai, kiekvieną kartą pasisakydami už vilkų globą, jų medžioklės griežtą reguliavimą ar net visišką uždraudimą, turėtų priminti mūsų valdžiai, kad šių plėšrūnų ūkininkams ir kitiems gyventojams padarytus nuostolius privalu kompensuoti. Taip ir

vilkai, ir jų gynėjai įsigytų daug daugiau draugų. Daug kas mėgsta pamokyti ūkininkus, kad gyvulius jie turėtų apdrausti. Tačiau, kodėl už valstybės globojamų plėšrūnų padarytus nuostolius turi apsimokėti savo lėšomis patys nukentėjęs? Ir dar daugiau, ne tik apsimokėti žalą, bet dar draudimo įmokų didžiąją dalį skirti draudimo įstaigų pelnui bei gausaus draudėjų ir kitų biurokratų būrio išlaikymui? Drausti reikia tik nuo stichinių nelaimių, dėl kurių atsiradimo nėra kaltininkų, o juk laukiniai žvėrys - valstybės nuosavybė.

V.Ribikauskas. Vilkų problema iškyla kiekvieną vasarą // Žalioji Lietuva. 2005, Nr. 13 (239). P.3.